

[Aktualno](#) [Branitelji](#) [Nekategorizirano](#)

U fokusu Domoljubnog – 3 – Uvijek iznova probuđeni ponos pripadnika 121. brigade

16. srpnja 2020. [Antun Brađašević](#)

Domovinski rat je iza nas već gotovo tri desetljeća, a ljudi koji su bili pripadnici hrvatskih oružanih postrojbi i danas se vole sjetiti tog vremena kada su bili puno mlađi te su se nošeni domoljubnim zanosom teško i krvavo izborili za samostalnu, suverenu i međunarodno priznatu Republiku Hrvatsku. O tome će povjesničari svojim stručnim analizama dati pravu ocjenu, no u ovom tekstu želimo široj javnosti prikazati zapravo jedan kratki prikaz kako u jednom malom slavonskom gradiću i ovih dana i dalje živi sjećanje na slavne dane Domovinskog rata. Riječ je o Novoj Gradiški koja je nekada bila na prvoj crti tzv. zapadno-slavonskog ratišta.

To je grad koji nikad „nije pao” ali je teško stradao od napada topništva i zrakoplova tzv. JNA, od pripadnika raznih srpskih paravojski koje su preko Save stigle podno Psunja, ali i od „domaćih” hrvatskih građana srpske nacionalnosti koji su zadojeni velikosrpskim idejama uzeli oružje u ruke i zapucali prema svojim susjedima pripadnicima većinskog naroda u RH odnosno Hrvatima. O tim vremenima knjige su napisali: novogradiški novinar Franjo Samardžić, novinar i povjesničar Vjekoslav Žugaj, zapovjednik 121. brigade brigadir Josip Mikšić, predsjednik Udruge roditelja poginulih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Nove Gradiške prof. Ante Vukšić, a o novogradiškom ratištu ima još podosta tekstova u knjigama drugih autora koje su ovu temu obrađivali i šire. Ovome dodajmo kako je u organizaciji UHBDR 121.b.-p. NG u tijeku je priprema za izdavanje “Monografije 121. brigade” koju će izraditi eminentni hrvatski povjesničari, a i već spomenuti brigadir Josip Mikšić uskoro će promovirati svoju najnoviju knjigu o ovoj tematici. Umjesto na daleku povijest osvrnut ćemo sa na jedan nedavni vrlo znakovit događaj.

Nedavno, dana 27. lipnja u Novoj Gradiški je upriličena vrlo lijepa i dostojanstvena svečanost obilježavanja 29. obljetnice ustroja dragovoljačke 3. bojne 108. slavonsko-brodske brigade HV-a ili 1. bojne 121. brigade HV-a. Tim povodom, dakle dan uoči obljetnice, u dvorištu Doma hrvatskih branitelja okupili su se nekadašnji pripadnici te postrojbe te uzvanici i gosti. Organizator je bila Udruga hrvatskih branitelja Domovinskog rata 121. b.-p. Nova Gradiška, a događaj su svojom nazočnošću uveličali predstavnici nekolicine drugih braniteljskih novogradiških udruga te gosti. Među nekadašnjim suborcima bio je i zapovjednik 1. bojne 121. brigade, brigadir **Željko Žgela** koji je uz ostalo tom prigodom istakao:

„ Dan 28. lipanj 1991. godine jedan od najvažnijih datuma kada je riječ o povjesnici novogradiške 121. brigade koja je tada bila u začetku. Temeljem ukaza i zapovjedi vrhovnog zapovjednika i predsjednika RH dr. Franje Tuđmana ova postojba je postala legalni dio Zbora narodne garde RH. Dakle od 4 postrojbe u sklopu 108. brigade jedna je bila novogradiška, jedna požeška, i dvije brodske. Inače tih dana 121. brigada imala je već ustrojenu 2. bojnu. Ministr obrane Gojko Šušak me predložio za zapovjednika 121. brigade no to sam morao odbiti jer je situacija na ratištu bila vrlo složena i ondje sam imao svakodnevna djelovanja sa svojom bojnomo. Ustrojbeno gledano 121. brigada je ubrzo bila potpuno formirana od najvišeg do najnižeg zapovjednog kadra i do potpunjenih i obučenih nižih postrojbi. Ja sam dakle tu bio prije početka ustroja, za vrijeme ustroja, pa i preustroja, te sve do kraja. Za razliku od drugih kolega zapovjednika, jedini sam ja u ovoj postrojbi zapovijedao bojnomo, i brigadomo, pa i pukovnijomo. Iz faze obrane prešli smo u fazu oslobađanja našeg područja i 121. brigada se pokazala kao vrhunska poput gardijskih brigada.”- rekao je Žgela

Pukovnik **Marin Vlaović** zapovjednik 2. bojne 121. brigade i počasni dopredsjednik UHBDR 121. b.-p. bio je također na spomenutoj svečanosti te rekao:

„Mi u rat i poslije njega nismo imali dobar PR, kako se to sada popularno kaže, kako bi na odgovarajući način istakli značaj učinka naše 121. brigade u Domovinskom ratu, pa se zaboravlja naše iznimno značajno sudjelovanje u RO Orkan, VRA Bljesak ili VRO Oluja, a da ne govorim o početcima obrambenog djelovanja kada smo slabo naoružani zaustavili ogromne snage srpski paravojski i tzv JNA. Na današnji dan smo mi postali legalna postrojba a do tada nismo imali taj legitimitet jer smo se srećom samoorganizirali kako bi zaustavili neprijatelja. Srce uvijek zakuca jače kada vidim ljude kojima sam zapovijedao u ratu ali i kolege zapovjednike. To su sve časnii ljudi koji su kao i naši poginuli i ranjeni suborci stavili sve „na kocku” što su imali i živote svoje i svojih obitelji. Oni su se deklarirali kao domoljubi to pokazali svojim djelima, dok su drugi kalkulirali i čekali vidjeti kako će sve završiti. Naši hrvatski dragovoljci, branitelji su ispisali najčasnije stranice novije hrvatske povijesti i jako sam ponosan što sam dio „te priče”. Pripadnici 121. brigade Hrvatske vojske, dali su veliki doprinos u obrani Hrvatske, posebice na novogradiškom ratištu. U obrani i oslobođenju zemlje čak 536 njenih pripadnika je ranjeno, dok je njih 156 položilo svoje živote na oltar domovine.”- rekao je Vlaović.

Jedan od ljudi koji kako se kaže „zna sve” o ustroju prvih oružanih obrambenih postrojbi na novogradiškom području do spomenutog datuma 28. 6. 1991. je svakako i **Zdravko Sokić** koji je bio predsjednik Kriznog stožera bivše Općine Nova Gradiška. On će biti posebna tema u ovom serijalu tekstova „U fokusu Domoljubnog”. On nam je prepričao kako se nabavljalo prvo naoružanje i kakvim su sve ugrozama bili izloženi ljudi koji su u ruke uzeli prvo oružje. Prvi pripadnici spomenute brigade, osim „običnih” radnika, poljoprivrednika, školaraca, intelektualaca, „regrutirani” su iz MUP-a RH točnije iz stalnog i pričuvnog sastava policije i dakako i od ljudi koji su pripadali Zboru narodne garde. Činjenica je kako su kasnije baš ti ljudi, pripadnici 121. brigade, tj. Pukovnije, zaustavili agresora na novogradiškoj bojišnici te uništili snažna neprijateljska uporišta u Mašićkoj Šagovini i Širincima. Sudjelovali su u akciji Bljesak, u akciji Oluja oslobodili Hrvatsku Kostajnicu te sudjelovali i u akciji Una.

Već nekoliko puta spomenuti brigadir **Josip Mikšić** izuzetno je važna ličnost u kontekstu priče o 121. brigadi, jer je on na mjesto zapovjednika 121. brigade došao Ukazom vrhovnog zapovjednika OS RH dr. Franje Tuđmana kao profesionalna visoko stručna vojna osoba i svoj „mandat” je odradio visoko profesionalno i učinkovito. Odlično je to što se upravo on odlučio sve te brojne događaje opisati u svojim knjigama te tako otrgnuti od zaborava niz povijesno važnih činjenica vezanih uz novogradiško ratište. Brigadir Mikšić je bio duboko involviran u sva ratna događanja diljem Hrvatske jer je osobno bio nazočan brojnim sastancima najviših ratnih zapovjednika, a i sam je imao niz posebnih zapovjednih zadaća vezanih i za šire slavonsko područje. Brigadir Mikšić u svojoj novoj knjizi koja nosi naziv „Dva fronta” opisuje detaljnije i provedbu nekih akcija HV-a koje su široj javnosti gotovo nepoznate. Riječ je o akciji Gradina. Oslobođanje šireg područja sela Šnjegavić, Golobrdac, Sinlije, Vučjak, Čečavac, Ruševac, Jeminovac, od

neprijateljskih paravojsnih snaga obavljeno je 10. prosinca 1991 godine. O toj i drugim akcijama u novije vrijeme je u više navrata je održao i predavanja polaznicima hrvatskih vojnih učilišta koji na novogradiškom području tijekom godine više puta dođu u U okviru redovnog Plana i programa izobrazbe na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman”. Ratna škola „Ban Josip Jelačić” provodi studijsko putovanje sa nastavnim posjetima u Slavoniji.

Pred kraj ovog malog osvrta na vrijednu obljetnicu 121. brigade napomenimo kako je slijedeća 2021. godina posebno jubilarna jer će se tada obilježavati „okrugla” 30 obljetnica postojanja brigade. Usprkos aktualnoj ugrozi od Korona virusa, brojne novogradiške braniteljske udruge proistekle iz ove brigade planiraju upriličiti posebno svečane prigodne sadržaje. Velika je želja da se završi i promovira već spomenuta jedinstvena „Monografija 121. brigade” koja je u pripremi već nekoliko godina. Do sada je svoje tonske iskaze i zapise dalo više desetaka vojnika, dočasnika i časnika ove postrojbe i sve je to trenutno u obradi i pripremi, kako tekstova, tako i dostavljenih ratnih fotografija. Novogradišćani ne odustaju od svoje namjere daju znatno jači doprinos očuvanju sjećanja na slavne dane 121. brigade. Valja napomenuti kako će potporu ovom projektu, sukladno aktualnim proračunskim mogućnostima dati i jedinice lokalne uprave i samouprave, dakle Brodsko-posavska županija i nekolicina općina šireg novogradiškog područja ali i Ministarstvo hrvatskih branitelja koje isto podupire ovakve projekte.

Antun Brađašević

211

OLYMPUS DIGITAL CAMERA

411

